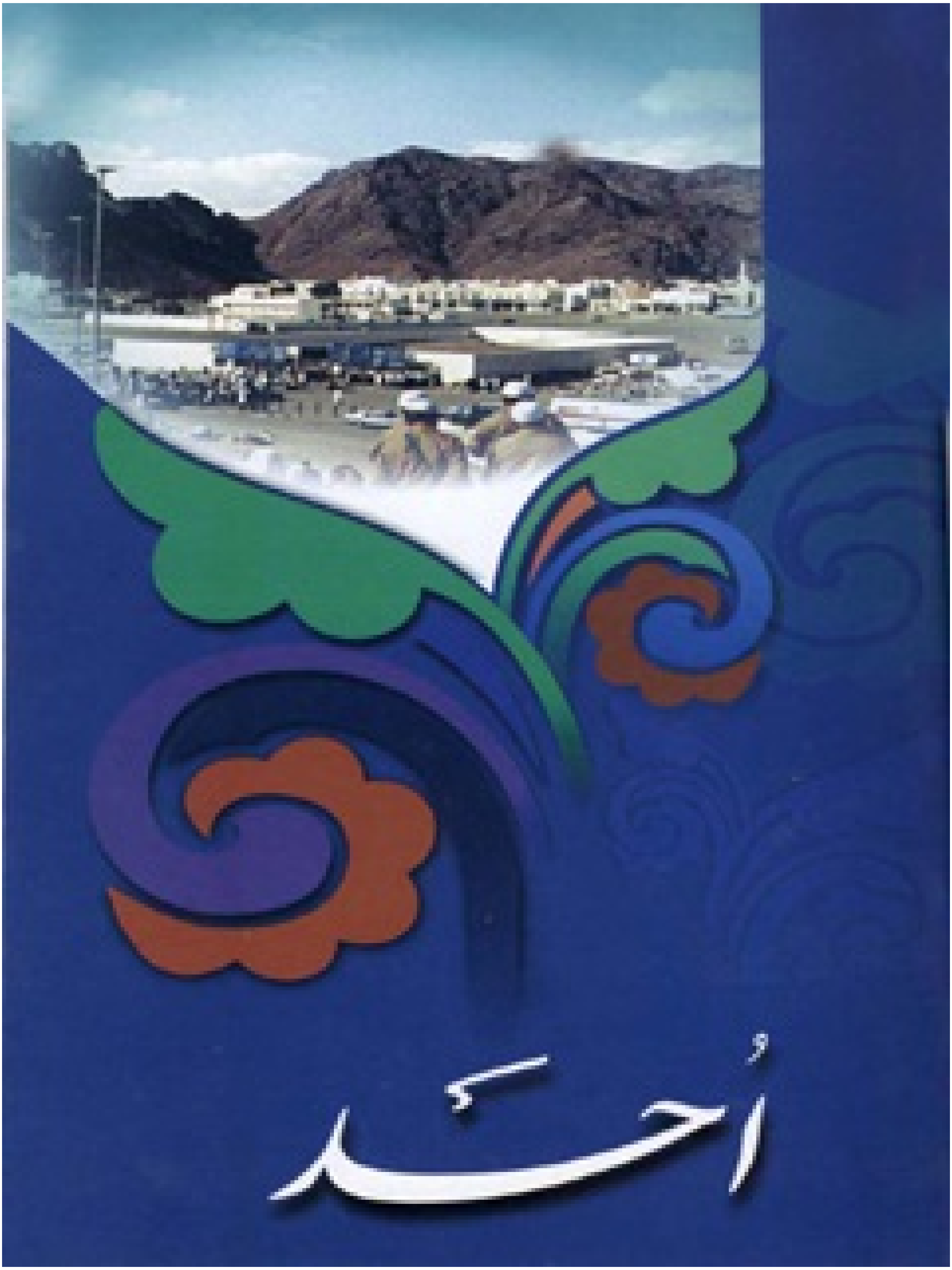

أُحُد

بسم الله الرحمن الرحیم

احد

نویسنده:

مرکز تحقیقات حج

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

احد

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : احد/ مرکز تحقیقات حج مشخصات نشر : تهران مشعر، ۱۳۸۱.

مشخصات ظاهری : ص ۲۴

فروست : (مکه و مدینه مسجدالنبی بقیع احد)

شابک : ۹۶۴-۷۶۳۵-۱۱-۰۷۵۵۰۰ریال ؛ ۹۶۴-۷۶۳۵-۱۱-۰۷۵۵۰۰ریال ؛ ۹۶۴-۷۶۳۵-۱۱-۰۷۵۵۰۰ریال ؛ ۹۶۴-۷۶۳۵-۱۱-۰۷۵۵۰۰ریال

وضعیت فهرست نویسی : فهرستنویسی قبلی یادداشت : چاپ دوم ۱۳۸۱

موضوع : غزوه احد

موضوع : شهیدان مسلمان -- سرگذشتنامه موضوع : زیارتنامه موضوع : زیارتگاههای اسلامی -- عربستان سعودی -- مکه موضوع : زیارتگاههای اسلامی -- عربستان سعودی -- مدینه شناسه افزوده : حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت مرکز تحقیقات رده بندی کنگره : BP۲۴/۴۵/الف۳الف۳۴

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۳۷

شماره کتابشناسی ملی : م۸۱-۱۲۷۶۱

ص:۱

احد

اشاره

احـد نام مجموعه‌ای از کوه‌های بزرگ و کوچک در شـمال مـدینه است که حدود ۶۰۰۰ مـتر طول دارد. این کوه از شـرق به غرب کشیده شده و فاصله آن تا مسجد نبوی پنج و نیم کیلومتر می‌باشد.

رنگ عمومی آن قرمز متمایل به قهوه‌ای است.

حدفاصل شـهر مدینه و کوه احد در گذشـته به صورت دشتی مسـطح و عموماً غیر مسکونی و تنها در چند نقطه مزروعی بوده است. اما امروزه به علت گسترش شـهر، دشتی که می‌توانست بسـیاری از اسناد تاریخی مربوط به تاریخ مدینه و تجاوز قریشیان به مدینه را نشان دهد، به مرور زمان در لابلای ساختمان‌ها به فراموشی سپرده شده است.

پیامبر صلی الله علیه و آله درباره این کوه فرموده است:

«هذا جَبَلُ احُد یُحِبُّنا وَنُحِبُّهُ»؛ «این کوه ما را

ص:۲

ص:۳

ص:۴۰

ص:۵

ص: ۶

دوست دارد و ما هم آن را دوست داریم.»

در جنوب کوه کوچکی قرار دارد به نام کوه رمات یا عینین و این همان تپه‌ای است که رسول خدا صلی الله علیه و آله تیراندازان را در جنگ احد بر روی آن مستقر ساخت و از آن جهت که در دامنه شمالی آن، دو چشمه آب وجود دارد، آن را عینین و یا عینان نیز خوانده‌اند.

غزوه احد

پیروزی مسلمانان در جنگ بدر و احتمال بسته شدن راه بازرگانی مردم مکه از طریق مدینه و عراق، مشرکان را سخت برآشفته ساخت و آنان به فکر تلافی و انتقام افتادند.

صفوان بن امیّه و عِکرَمهٔ بن ابی جهل به ابوسفیان پیشنهاد دادند که قریشیان هزینه جنگ را به عهده بگیرند و وی نیز موافقت کرد و در نتیجه با جمع آوری نیروهای قوی رزمی و فراهم آوردن امکانات تسلیحاتی و مالی به سوی مدینه آمدند. عباس عموی پیامبر صلی الله علیه و آله که تا آن زمان در مکه بود، با ارسال نامه‌ای رسول خدا صلی الله علیه و آله را از این توطئه آگاه ساخت.

پیامبر صلی الله علیه و آله دو نفر نیروی اطلاعاتی به اطراف مدینه اعزام، و موقعیت قریشیان را شناسایی کرد. دشمن روز

ص: ۷

پنج‌شنبه پنجم شوال سال سوم هجرت از ناحیه وادی عقیق در شمال مدینه وارد منطقه احد شد و آنجا مستقر گردید.

لازم به تذکر است که مکه در ناحیه جنوب مدینه قرار گرفته و دلیل این که دشمن از شمال وارد مدینه شده، این بود که در دره طولانی و بزرگ وادی القری که راه بازرگانی شام را به یمن متصل می‌ساخت، هر قسمتی که امکانات زندگی وجود داشت قبائلی از عرب و یهود سکونت گزیده اطراف خود را با سنگ محصور ساخته بودند، از سوی دیگر مدینه از سه طرف به شکل نعل اسب در محاصره کوه‌ها و مناطق سنگلاخی قرار گرفته و در نتیجه ارتش دشمن ناچار بود مدینه را از جنوب به سمت شمال دور زده و از ناحیه شمال مدینه که زمینی هموار داشته و نخلستان هم در آن جا نبود و از این رو برای جنگ مناسب به نظر می‌رسید وارد شود.

رسول خدا صلی الله علیه و آله پس از مشورت با اصحاب تصمیم گرفت از شهر خارج شود، لذا روز جمعه پس از اقامه نماز جمعه، با لشکری بالغ بر یک هزار نفر از مدینه به سمت احد حرکت کرد و کوتاه‌ترین راه را انتخاب نمود و خود نیز زره پوشید. در ارتش رسول خدا صلی الله علیه و آله از جوان ۱۵ ساله تا پیرمرد سالخورده وجود داشت.

ص: ۸

بامداد روز هفتم شوال سال سوم هجرت، نیروهای اسلام در برابر نیروهای مهاجم و متجاوز قریش صف آرایی کردند. رسول خدا صلی الله علیه و آله اردوگاه لشکر خود را به‌گونه‌ای قرارداد که از پشت سر به یک مانع طبیعی؛ یعنی کوه احد محدود می‌گشت و در سمت چپ لشکر نیز کوه کوچکی به نام «عَینین» که بعداً جبل الرماهٔ لقب گرفت قرار داشت که از بالای آن تمامی دشت اطراف را می‌توانست زیر نظر داشته باشد و مدینه نیز پیش روی قرار گرفت.

سپس رسول خدا صلی الله علیه و آله عبداللّه‌بن جبیر را با حدود ۵۰ تیرانداز بر روی تپه مستقر ساخته، فرمود:

شما با پرتاب کردن تیر، دشمن را برانید و نگذارید از پشت سر وارد جبهه مسلمانان شده، ما را غافلگیر کنند. ما در نبرد غالب باشیم یا مغلوب، شما این نقطه را خالی نگذارید. دستور مؤکد پیامبر به تیراندازان که از جای خود هرگز حرکت نکنند، حاکی از اطلاع کامل آن حضرت از اصول نظامی بود. سپس برای ارتشیان خطبه خواند و آنها را منظم کرد.

ارتش قریش

ابوسفیان نیز لشکریان قریش را که بیش از سه هزار نفر

ص: ۹

بودند به چند قسمت تقسیم کرد:

۱- پیاده نظام زره پوش را در وسط قرار داد.

۲- گروهی را به فرماندهی خالد بن ولید در سمت راست گذاشت.

۳- دسته‌ای را به فرماندهی عکرمه در سمت چپ گمارد.

۴- گروهی را نیز، که پرچمداران آنها بودند پیشاپیش ارتش قرار داد.

آغاز نبرد

جنگ به وسیله ابوعامر که از فراریان مدینه بود آغاز شد. او از قبیله «اوس» بود که بر اثر مخالفت با اسلام از مدینه به مکه پناهنده شده بود.

پیروزی

چیزی نگذشت که در پرتو جانبازی سرداران رشید اسلام؛ مانند علی بن ابی طالب صلی الله علیه و آله، حمزه عموی پیامبر، ابودجانه و مصعب، لشکر قریش اسلحه و غنایم خود را زمین نهاده و با فضاحت عجیبی پا به فرار گذاردند.

در گرما گرم جنگ هرگاه دشمن می‌خواست، لشکر

ص: ۱۰

اسلام را دور زده و از پشت به آنان حمله کند، تیراندازان مستقر در جبل عینین آنان را با تیر زده، دور می‌کردند لیکن با شکست دشمن متأسفانه، مسلمانان سلاح بر زمین نهاده، به جمع آوری غنایم مشغول شدند و به گمان خود کار را خاتمه یافته تصور می‌کردند. نگهبانان نیز جز ده نفر از آنان بقیّه فرصت را مغتنم دانسته با مخالفت با فرمانده خود از جبل الرمات پایین آمده به جمع آوری غنیمت پرداختند.

دشمن که چنین دید، از کمی نگهبانان سوء استفاده کرده با یک حمله چرخشی، تیراندازان باقی مانده را از پای درآورد و از پشت سر به مسلمانان حمله کرد. خالد ابن ولید و عکرمهٔ بن ابی جهل پس از تصرف نقاط حساس، فراریان خویش را به کمک طلبیدند و چیزی نگذشت که بر اثر از هم پاشیدگی صفوف مسلمانان، ارتش قریش بازگشته و از پیش رو و از پشت سر، سربازان اسلام را محاصره کردند و نبرد مجدداً آغاز شد.

شکست مسلمانان

در این هنگام، وضعیت عجیبی در ارتش اسلام به وجود آمد، گروهی به صورت دسته‌های پراکنده به دفاع از خود و رسول خدا صلی الله علیه و آله پرداختند، گروهی پا به فرار گذاشتند

ص: ۱۱

و طولی نکشید که تلفات سنگینی بر مسلمانان وارد آمد و به ناگاه خبری به دروغ منتشر شد که:

«الا قَدْ قُتِلَ مُحَمَّد»؛ «هان! ای مردم، محمد کشته شد.»

این خبر روحیه دشمن را تقویت و روحیه گروهی از مسلمانان را تضعیف نمود و کار بر مسلمانان دشوارتر شد، پیامبر که خود پیشانی‌اش زخم برداشته و دندانش شکسته بود با استقامتی بی نظیر از حریم اسلام دفاع می‌کرد.

علی علیه السلام فرمود:

پیامبر صلی الله علیه و آله در میدان نبرد، نزدیک‌ترین فرد به دشمن بود و هر موقع کار جنگ سخت‌تر می‌شد ما را پناه می‌داد.

مدافعان رسول خدا صلی الله علیه و آله نیز چند نفر بیشتر نبودند.

علی بن ابی طالب علیه السلام با تمام وجود گرداگرد رسول‌خدا صلی الله علیه و آله می‌چرخید و با شمشیرش دشمنان را به کام مرگ می‌فرستاد و از آن حضرت دفاع می‌کرد. علی علیه السلام خود فرموده است: هنگامی که ارتش قریش به سوی ما حمله آوردند، انصار و مهاجر راه خانه خود را گرفتند و من با هفتاد زخم از وجود آن حضرت دفاع کردم، سپس آن حضرت قبا را کنار زد و دست روی مواضع زخم که نشانه‌های آن باقی بود کشید. علی بن ابی طالب علیه السلام آن چنان

ص: ۱۲

جنگید که شمشیرش شکست و این ندا در فضا پیچید:

«لا سَیْفَ إِلَّا ذُو الْفَقَارِ وَ لا فَتَی إِلَّا عَلِیٌّ»

«شمشیری جز ذوالفقار و جوانمردی چون علی نیست.»

ابن‌هشام تعداد کشته‌شدگان دشمن را ۲۲ نفر ذکر می‌کند که ۱۲ نفر آنها به‌دست علی بن ابی‌طالب به هلاکت رسیدند.

حمزه عموی پیامبر، ابودجانه، امّ عامر که نام وی نسیبه بود و ... از دیگر کسانی بودند که در اطراف رسول خدا صلی الله علیه و آله از آن حضرت دفاع می‌کردند.

نتیجه کار:

جانبازی و فداکاری علی بن ابی طالب علیه السلام و دیگر یاران رسول خدا صلی الله علیه و آله سبب شد که آن حضرت از خطر قطعی نجات یافت. پیامبر و همراهان آرام آرام به داخل شعب احد آمدند. مسلمانانی هم که در آن اطراف بودند از این که پیامبر صلی الله علیه و آله را زنده دیدند خوشحال شده، خود را در پیشگاه ایشان شرمنده یافتند.

علی بن ابی طالب علیه السلام سپر خود را پر از آب کرد و رسول خدا صلی الله علیه و آله سر و صورت خود را شست و این جمله را فرمود: خشم خدا بر ملتی که صورت پیامبر خود را خون آلود ساختند.

ص: ۱۳

هنگام نماز ظهر و عصر رسید، پیامبر صلی الله علیه و آله بر اثر ضعف مفرط نماز را نشسته خواندند و دیگران نیز اقتدا کردند.

دشمن نیز سر مست پیروزی صحنه جنگ را ترک کرده، به سوی مکه حرکت کرد.

مسلمانان بیش از سه برابر قریش کشته دادند. دشمنان برخی از جنازه‌های شهیدان را مثله کردند؛ یعنی گوش و بینی آنان را بریدند و در نتیجه صحنه دلخراشی بر میدان نبرد حاکم شد.

پیامبر صلی الله علیه و آله همراه با دیگر مسلمانان وارد میدان نبرد شدند، تا حدود هفتاد شهید را به خاک بسپارند. وقتی چشم آن حضرت بر پیکر مثله شده حمزه افتاد بسیار متأثر و منقلب شد. سرانجام رسول خدا صلی الله علیه و آله بر پیکر شهیدان نماز گزارد و آنان را یک یک و یا دو تا دو تا به خاک سپرد.

به هنگام غروب آفتاب، پیامبر صلی الله علیه و آله و یاران باقیمانده، در حالی که از خانه‌های بسیاری در مدینه ناله مادران داغ دیده و همسران شوهر از دست داده بلند بود به مدینه بازگشت.

منافقان و یهودیان مدینه از این شکست بسیار خشنود شدند و احتمال آن وجود داشت که دشمنان داخلی نیز به فکر ایجاد مزاحمت برای مسلمانان برآیند. رسول خدا صلی الله علیه و آله در چنین وضعیت حساس از طرف خداوند مأمور شد تا

ص: ۱۴

فردای همان شب دشمن را تعقیب نماید. منادی پیامبر خبر را به مردم رساند و در شهر جار زد و فرمود تنها کسانی همراه ما بیایند که در جنگ احد شرکت داشتند.

رسول خدا صلی الله علیه و آله همراه با لشکریان خود حرکت کرده در هشت میلی مدینه در منطقه‌ای به نام «حَمراء الأسد» فرود آمد و شب هنگام دستور داد تا در تمام نقاط بیابان آتش روشن کنند تا دشمن تصور کند که قدرت و نیروهای جنگنده آنها بیش از تعدادی است که در احد بوده است.

به هر حال آمدن پیامبر و استفاده از ابزار مختلف، ابوسفیان و لشکریان او را که تصمیم گرفته بودند دوباره به مدینه حمله کنند مأیوس ساخت و از فکر حمله بازداشت.

سرانجام نبرد احد باتقدیم هفتاد یا هفتاد و چهار و به قولی هشتاد و یک شهید پایان یافت و ما در این جا به نقل از سیره ابن هشام به هفتاد و چهار تن از شهدای احد اشاره می‌کنیم.

شهدای احد

۱- حمزهٔ بن عبدالمطّلب

حمزه عموی پیامبر اسلام. او از شجاعان عرب بود و در جنگ بدر شرکت داشت و شیبه قهرمان قریش و تعداد

ص: ۱۵

دیگری از آنان را از پای درآورد. وی در جنگ احد نیز فداکاری‌های بسیار نمود و سرانجام توسط «وحشی» به شهادت رسید. پس از شهادتش، هند همسر ابوسفیان سینه حمزه را شکافت و جگر او را بیرون آورد و زیر دندانهایش گذاشت، و نیز جنازه‌اش را مثله کردند.

پیامبر صلی الله علیه و آله با دیدن این منظره به شدت گریست و عبای خود را روی او انداخت.

حمزه‌رااسداللَّه، اسدرسول اللَّه و سید الشهدا لقب دادند.

۲- حنظله غسیل الملائکه

حنظله فرزند ابی عامر است. پدرش از دشمنان پیامبر و از عناصر بدخواه اسلام و از پایه‌گذاران مسجد ضرار بود،

ص: ۱۶

لیکن حنظله مسلمانی شایسته و با فضیلت بود، شبی که فردای آن جنگ احد اتفاق افتاد مراسم عروسی حنظله برگزار شد، پس از رسیدن دستور جهاد، از پیامبر صلی الله علیه و آله یک شب را اجازه گرفته، روز بعد به میدان نبرد آمد و با رشادت کامل شمشیری به طرف ابوسفیان رها کرد لیکن به او اصابت ننمود و سپس بر اثر نیزه دشمن از پای درآمد و در سن حدود ۲۴ سالگی به شهادت رسید. پیامبر گرامی فرمود: من مشاهده کردم که فرشتگان حنظله را غسل می‌دادند و از این رو به «حنظله غسیل الملائکه» معروف شد.

۳- عمرو بن جموح

وی چهار پسر خود را برای دفاع از اسلام به جبهه فرستاد و با این که خویشاوندانش او را از شرکت در جنگ منع می کردند و پای او نیز لنگ بود و جهاد از او برداشته

ص: ۱۷

شـده بود، در عین حال خـدمت رسول خـدا صـلی الله علیه و آله آمـد و آرزوی شـهادت کرد. پیامبر فرمود: خدا تو را معذور داشـته است، لیکن او اصـرار کرد و سـرانجام پیـامبر اجازه داد. موقع بیرون آمـدن دعا می کرد: «اللّهُمَّ ارْزُقْنی الشَّهادَةَ وَ لاتَرُدَّنی الی أَهْلِی»؛ «خدایا! توفیق ده در راه تو کشته شوم و به خانه باز نگردم.» سرانجام وی در نبردی قهرمانانه به شهادت رسید.

۴- مصعب بن عمیر

وی از اشـراف زادگـان مکه بود که به پیامبر صـلی الله علیه و آله ایمان آورد. در سال دوازدهم بعثت با آن حضـرت بیعت کرد و از سوی رسول خدا صلی الله علیه و آله به عنوان مبلّغ به مدینه اعزام شد و توانست گروه بسیاری از مردم مدینه را به اسلام دعوت کند. قد و قامتی چونان پیامبر صـلی الله علیه و آله داشت و تا لحظه شهادت در سن ۴۲ سالگی به اسـلام و رسول خدا صلی الله علیه و آله وفادار بود.

۵- عبداللَّه بن جَحْش

عبـداللَّه در مکه به پیامبر ایمان آورد، به حبشه هجرت کرد، سـپس به مدینه مهاجرت نمود، خواهرش زینب بنت جحش است که به همسری رسول خدا صلی الله علیه و آله درآمد. وی در

ص: ۱۸

حالی که بیش از چهل سال نداشت، در احد به شهادت رسید.

۶- شَمّاس بن عثمان

وی از مهاجران به حبشه و مـدینه و از مجاهـدان بـدر و احد بود. در احد مجروح شد و او را به خانه رسول خدا صـلی الله علیه و آله آوردند. لیکن مداوا مؤثر واقع نشد و به شهادت رسید.

پیامبر دستور داد جنازه او را به احد برگردانده، در کنار دیگر شهدا دفن کردند. شماس هنگام شهادت ۳۴ سال بیشتر نداشت.

۷- عمرو بن مُعاذ

۸- حارث بن انس

۹- عُمارهٔ بن زیاد

۱۰- سَلَمَهٔ بن ثابت

۱۱- عمرو بن ثابت بن وَقْش

۱۲- ثابت بن وَقْش

۱۳- رفاعهٔ بن وقش

۱۴- حسیل بن جابر

۱۵- ابوحذیفه یمان

۱۶- صیفی بن قیظی

۱۷- حَباب بن قیظی

۱۸- عَبّاد بن سهل

۱۹- حارث بن أوْس بن معاذ

۲۰- إیاس بن أوس

۲۱- عُبید بن تیّهان

۲۲- حبیب بن یزید

۲۳- یزید بن حاطب

۲۴– ابوسفیان بن حارث

۲۵– قیس بن زبیده

۲۶– مالک بن أمه

۲۷– انیس بن قتاده

۲۸– ابوحَیَّهٔ بن عمرو

۲۹– عبداللّهبن جبیر (فرمانده تیراندازان در تپه رمات)

۳۰– خیثمهٔ بن خیثمه

۳۱– عبداللّه بن سَلَمَه

۳۲– سُبیع بن حاطب

۳۳– عمرو بن قیس

۳۴– قیس بن عمرو

۳۵– ثابت بن عمرو

۳۶– عامر بن مخلّد

۳۷– مالک بن ایاس

۳۸– ابوهبیرهٔ بن حارث

۳۹– عمرو بن مُطرف

۴۰– اوس بن ثابت (برادر حسان بن ثابت)

۴۱– انس بن نَضْر

۴۲– قیس بن مخلّد

۴۳– سلیم بن حارث

۴۴– نعمان بن عبد عمرو

۴۵– خارجهٔ بن زید

۴۶– سعد بن ربیع

۴۷– أوس بن ارقم

۴۸– مالک بن سنان (پدر ابوسعید خدری)

۴۹– سعید بن سُوَید

۵۰– عتبهٔ بن ربیع

۵۱– ثعلبهٔ بن سعد

۵۲– ثقف بن فَروهٔ

۵۳– عبداللّه بن عمرو

۵۴– ضَمْره

۵۵– نَوفَل بن عبداللّه

۵۶– عباس بن عباده

۵۷– نعمان بن مالک

۵۸– مجذّر بن ذیاد بَلَوی

۵۹– عبادهٔ بن الحساس

۶۰– رفاعهٔ بن عمرو

۶۱– عبداللّه بن عمرو بن حرام

۶۲– عمرو بن جَموح

۶۳– خلاد بن عمرو بن جَموح

۶۴– ابوایمن

۶۵– سلیم بن عمرو

۶۶– عنتره

۶۷– سهل بن قیس

۶۸– ذَکْوان بن عبدقَیس

۶۹– عبید بن معلی

۷۰– مالک بن ثمیله

۷۱– حارث بن عدی

۷۲– ایاس

۷۳– ایاس بن عدی

۷۴– عمرو بن ایاس

فضیلت زیارت حضرت حمزه و سایر شهدای احد

حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کس مرا زیارت کند وعمویم حمزه را زیارت ننماید، بر من جفا کرده است».

شیخ مفید قدس سره نقل کرده که پیغمبر صلی الله علیه و آله به زیارت قبر حمزه امر می‌کرد و به زیارت ایشان و شهدا اهتمام داشت. حضرت فاطمه علیها السلام پس از رحلت رسول‌خدا صلی الله علیه و آله بر زیارت قبر آن بزرگوار مواظبت می‌نمود. هر گاه به زیارت آن حضرت رفتی نزد قبرش می گویی:

«السَّلامُ عَلَیْکَ یاعَمَّ رَسُولِ‌اللَّهِ، صَلَّی‌اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خَیْرَ الشُّهَداءِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا اسَدَ اللَّهِ وَ اسَدَ رَسُولِهِ، اشْهَدُ انَّکَ قَدْ جاهَدْتَ فِی اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ جُدْتَ بِنَفْسِکَ، وَ نَصَحْتَ رَسُولَ‌اللَّهِ، وَ کُنْتَ فِیماعِنْدَاللَّهِ سُبْحانَهُ راغِباً، بِأَبِی انْتَ وَ امّی، اتَیْتُکَ مُتَقَرّباً الَی اللَّهِ عَزَّوَ جَلَّ بِزِیارَتِکَ، وَ مُتَقَرّباً الی رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ بِذلِکَ، راغِباً الَیْکَ فِی‌الشَّفاعَهِ، ابْتَغِی بِزِیارَتِکَ خَلاصَ نَفْسِی مَتَعَوّذاً بِکَ مِنْ نارٍ اسْتَحَقَّها مِثْلِی بِما جَنَیْتُ عَلی نَفْسی، هارِباً مِنْ ذُنُوبِی الَّتِی احْتَطَبْتُها عَلی ظَهْرِی، فَزِعاً الَیْکَ رَجاءَ رَحْمَهِ رَبّی، اتَیْتُکَ مِنْ شُقَّهٍ بَعِیدَهٍ، طالِباً فَکاکَ رَقَبَتِی مِنَ‌النّارِ، وَ قَدْ اوْقَرَتْ ظَهْرِی ذُنُوبِی، وَ اتَیْتُ

ص:۱۹

ص:۲۰

ص:۲۱

ص:۲۲

ص: ۲۳

ما اسْخَطَ رَبّی، وَ لَمْ اجِدْ احَداً افْزَعُ الَیْهِ خَیْراً لِی مِنْکُمْ اهْلَ بَیْتِ الرَّحْمَةِ، فَکُنْ لِی شَفِیعاً یَوْمَ فَقْری وَ حاجَتِی، فَقَدْ سِرْتُ الَیْکَ مَحْزُوناً، وَ اتَیْتُکَ مَکْرُوباً، وَ سَکَبْتُ عَبْرَتی عِنْدَکَ باکِیاً، وَ صِرْتُ الَیْکَ مُفْرَداً، وَ انْتَ مِمَّنْ امَرَنِیَ اللَّهُ بِصِلَتِهِ، وَ حَثَّنِی عَلی بِرِّهِ، وَ دَلَّنِی عَلی فَضْلِهِ، وَ هَدانِی لِحُبِّهِ، وَ رَغَّبَنِی فِی الْوِفادَةِ الَیْهِ، وَ الْهَمَنِی طَلَبَ الْحَوائِجِ عِنْدَهُ، انْتُمْ اهْلُ بَیْتٍ لا یَشْقی مَنْ تَوَلّیکُمْ، وَ لایَخِیبُ مَنْ اتیکُمْ، وَ لایَخْسَرُ مَنْ یَهْویکُمْ، وَ لایَسْعَدُ مَنْ عادیکُمْ».

در زیارت دیگر شهدای جنگ احد که در همان جا دفن هستند، چنین می گویی:

«السَّلامُ عَلی رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی نَبِیِّ اللّهِ، السَّلامُ عَلی مُحَمَّدِبْنِ عَبْدِاللَّهِ، السَّلامُ عَلی اهْلِ بَیْتِهِ الطَّاهِرِینَ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ ایُّهَا الشُّهَداءُ الْمُؤْمِنُونَ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا اهْلَ بَیْتِ الْإِیمانِ وَ التَّوْحِیدِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ دِینِ اللَّهِ وَ انْصارَ رَسُولِهِ، عَلَیْهِ وَ آلِهِ السَّلامُ، سَلامٌ عَلَیْکُمْ بِما صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَی الدَّارِ، اشْهَدُ انَّ اللَّهَ اخْتارَکُمْ لِدِینِهِ، وَ اصْطَفاکُمْ لِرَسُولِهِ، وَ اشْهَدُ انَّکُمْ قَدْ جاهَدْتُمْ فِی‌اللَّهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَ ذَبَبْتُمْ عَنْ دِینِ اللَّهِ وَ عَنْ نَبِیِّهِ،

ص: ۲۴

وَ جُدْتُمْ بِأَنْفُسِكُمْ دُونَهُ، وَ اشْهَدُ انَّكُمْ قُتِلْتُمْ عَلى مِنْهاجِ رَسُولِ اللَّهِ، فَجَزاكُمُ اللَّهُ عَنْ نَبِيِّهِ وَ عَنِ الْإِسْلامِ وَ اهْلِهِ افْضَلَ الْجَزاءِ، وَ عَرَّفَنا وُجُوهَكُمْ فِى مَحَلِّ رِضْوانِهِ، وَ مَوْضِعِ اكْرامِهِ مَعَ النَّبِيّينَ وَ الصِّدّيقِينَ وَ الشُّهَداءِ والصَّالِحِينَ، وَ حَسُنَ اولئِكَ رَفِيقاً، اشْهَدُ انَّكُمْ حِزْبُ اللَّهِ، وَ انَّ مَنْ حارَبَكُمْ فَقَدْ حارَبَ اللَّهَ، وَ انَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ الْفائِزِينَ، الَّذِينَ هُمْ احْياءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ، فَعَلى مَنْ قَتَلَكُمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَ الْمَلائِكَةِ وَ النَّاسِ اجْمَعِينَ، اتَيْتُكُمْ يا اهْلَ التَّوْحِيدِ زائِراً وَ بِحَقِّكُمْ عارِفاً، وَ بِزِيارَتِكُمْ الَى اللَّهِ مُتَقَرِّباً، وَ بِما سَبَقَ مِنْ شَرِيفِ الْأَعْمالِ، وَ مَرْضِيِّ الْأَفْعالِ عالِماً، فَعَلَيْكُمْ سَلامُ اللَّهِ وَ رَحْمَتُهُ وَ بَرَكاتُهُ، وَ عَلى مَنْ قَتَلَكُمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَ غَضَبُهُ وَ سَخَطُهُ، اللَّهُمَّ انْفَعْنِى بِزِيارَتِهِمْ، وَ ثَبِّتْنِى عَلى قَصْدِهِمْ، وَ تَوَفَّنِى عَلى ما تَوَفَّيْتَهُمْ عَلَيْهِ، وَ اجْمَعْ بَيْنِى وَ بَيْنَهُمْ فِى مُسْتَقَرِّ دارِ رَحْمَتِكَ، اشْهَدُ انَّكُمْ لَنا فَرَطٌ، وَ نَحْنُ بِكُمْ لاحِقُونَ».

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحیم

جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-IR۹۰ ۵۳-۶۰۹به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹